

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Крупнова Л. В.

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
професор кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

В сучасних умовах, коли Україна бореться проти російської агресії та виборює свою свободу на полі бою, найнебезпечнішим явищем нашого суспільства є корупція.

Вказане явище шкодить національній безпеці, негативно впливає на суспільство, підриваючи віру громадянського суспільства у можливість ефективно протидіяти корупції, та особливо погіршуючи імідж України на міжнародній арені.

Протидія корупції в умовах воєнного стану перетворюється на одне з першочергових та значущих завдань яке можна поставити на один щабель з нашою перемогою російської агресії. У цей нелегкий період необхідна сконсолідованість як всіх антикорупційних органів так і суспільства в цілому.

Зараз слід констатувати, що успіхи у даній справі не є за можливим визнати цілком задовільними. І це незважаючи на те, що останні роки протидія корупції в Україні постійно перебуває під контролем українського суспільства, що викликано як соціально-політичними та економічними подіями всередині країни, так і зацікавленістю європейським співтовариством у налагодженні добросусідства з європейською державою – Україною.

Слід зазначити, що з початком воєнного стану, до Верховної Ради України було внесено проект Закону № 7348 від 04.05.2022 р. «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за корупційні діяння під час дії воєнного стану» [1]. Даним законопроектом пропонується доповнити ч. 3 ст. 111 Кримінального кодексу України (яка стосується державної зради) такого змісту: «У період дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення чи скасування незаконне збагачення – набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, активів, вартість яких більше ніж на шість тисяч

п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян перевищує її законні доходи, є державною зрадою, – карається позбавленням волі на строк до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна та з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю».

Зазначений законопроект є добрим початком посилення протидії корупції в умовах воєнного стану. Проте, станом на лютий місяць 2023 року, вказаний законопроект перебуває на опрацюванні Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Слід віддати належне народним депутатам України, які проголосували за Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» [2] щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану та прийняли його в цілому. Вказаним законопроектом пропонувалося на період воєнного стану не поширювати вимоги щодо обмеження вартості подарунків на:

1) одержання коштів, використаних у повному обсязі (за умови підтвердження) для переказів на підтримку ЗСУ та/або гуманітарної допомоги українцям, а також благодійних пожертв;

2) одержання безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової, товарів, наданих у повному обсязі з припиненням на них права власності:

– ЗСУ або іншим військовим формуванням, добровольчим формуванням територіальних громад, розвідувальним та правоохоронним органам;

– як благодійних пожертв чи гуманітарної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ (за умови підтвердження надання таких товарів у повному обсязі на зазначені цілі);

3) одержання безоплатно або за ціною, меншою за мінімальну ринкову, особами, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, територіях ведення бойових дій, або які були змушені покинути своє місце фактичного проживання внаслідок ведення (загрози) бойових дій, тимчасової окупації (загрози):

– послуг із тимчасового проживання чи розміщення;

– транспортних послуг чи послуг із перевезення з місця фактичного проживання та/або повернення до нього;

– медичних послуг та лікарських засобів;

– товарів, робіт або послуг, визнаних гуманітарною допомогою;

– матеріальної допомоги від іноземної держави або міжнародної організації.

При цьому пропонується не декларувати перелічені об'єкти та не подавати щодо них повідомлення про суттєві зміни в майновому стані.

Слід зазначити, що з врахуванням вказаних змін до Закону, контролюючим антикорупційним органам слід виробити дієвий механізм контролю за виконанням зазначених вимог.

В умовах війни, є необхідність посилити боротьбу з корупцією шляхом внесення низки змін до чинного законодавства України та запровадити більш дієві механізми роботи антикорупційних органів, оскільки після нашої перемоги необхідно відбудовувати країну за допомоги світових партнерів з залученням багатомільярдної фінансової допомоги. В свою чергу, без дієвої протидії корупції яку слід посилити саме зараз, допомога світових партнерів може стати малоімовірною.

Література:

1. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за корупційні діяння під час дії воєнного стану No 7348 від 04 трав. 2022 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39559>

2. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану No 7280 від 12 квіт. 2022 р. *Верховна Рада України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=7280&skl=10

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-293-0-29>

ЩОДО СТАНУ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ПРАВА

Монін І. В.

аспірант

Класичного приватного університету

м. Запоріжжя, Україна

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України [1] органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. І кожен, відповідно до ст. 68, зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність